

C.N.A.I./2009/AVIS-6

N.R.V./2009/ADVIES-6

30/03/2009

Avis du Conseil national de l'art infirmier à la demande d'avis au Conseil national de l'art infirmier concernant une adaptation de l'arrêté ministérielle du 28 janvier 2009 fixant les critères d'agrément autorisant les praticiens de l'art infirmier à porter le titre professionnel particulier d'infirmier spécialisé en oncologie.

Advies van de Nationale Raad voor Verpleegkunde op de vraag om advies aan de Nationale Raad voor Verpleegkunde betreffende een aanpassing van het ministerieel besluit van 28 januari 2009 tot vaststelling van de criteria voor erkenning waarbij de beoefenaars van de verpleegkunde gemachtigd worden de bijzondere beroepstitel te dragen van verpleegkundige gespecialiseerd in de oncologie.

Direction générale Soins de Santé primaires & Gestion de crise

Professions de santé

Cellule 2 : Professions de santé non-universitaires et kinés.

Place Victor Horta 40, bte 10 • 1060 Bruxelles • www.health.fgov.be

Directoraat-generaal Basisgezondheidszorg & Crisisbeheer

Gezondheidszorgberoepen

Cel 2 : Niet-universitaire gezondheidszorg-beroepen en kiné's

Victor Hortaplein 40, bus 10 • 1060 Brussel • www.health.fgov.be

CONSEIL NATIONAL DE L'ART INFIRMIER	NATIONALE RAAD VOOR VERPLEEGKUNDE	
<i>Avis du CNAI concernant une adaptation de l'arrêté ministérielle du 28 janvier 2009.</i>	<i>Advies van de NRV betreffende een aanpassing van het ministerieel besluit van 28 januari 2009.</i>	
C.N.A.I./2009/AVIS-6	30/03/2009	N.R.V./2009/ADVIES-6

Madame la Ministre,

Le CNAI a pris connaissance de votre lettre du 11 mars 2008 dans laquelle vous signalez qu'une erreur s'est glissée lors de la rédaction des mesures transitoires de l'arrêté ministérielle du 28 janvier 2009.

En effet, ses membres avaient été surpris de constater que cet arrêté ne correspondait pas à l'avis du CNAI émis le 16 octobre 2007.

Comme vous le signalez : « Les mesures transitoires permettent à des infirmiers actifs ou récemment actifs dans les soins aux patients cancéreux d'acquérir ou de compléter une formation dans les domaines de l'oncologie ».

Les dates limitatives qui ont été ajoutées à l'avis du CNAI, tant pour l'acquisition d'une formation que pour l'acquisition d'une expérience ne respectent pas le sens de ces mesures.

Nous proposons donc que celles-ci soient supprimées. En effet :

1. la date de début de l'expérience professionnelle oblige les infirmiers souhaitant obtenir le titre professionnel particulier d'infirmier spécialisé en oncologie, d'avoir travaillé 2 années équivalent temps plein dans un service d'oncologie au cours des 5 années qui précèdent la date de fin de la période transitoire.
Cette date empêche l'obtention du titre professionnel particulier pour des infirmières qui, par exemple, travailleraient à mi temps et auraient été écartées pour raison de grossesses.

Mevrouw de Minister,

De NRV heeft kennis genomen van uw brief van 11 maart 2008 waarin u meldt dat er een fout is gebeurd bij het opstellen van de overgangsmaatregelen van het ministerieel besluit van 28 januari 2009.

De leden van de raad waren immers verbaasd vast te stellen dat dit besluit niet overeenstemde met het advies dat de NRV op 16 oktober 2007 uitbracht.

Zoals u meldt: « De overgangsmaatregelen bieden aan de verpleegkundigen die actief zijn of kort geleden actief waren in de zorg voor kankerpatiënten de mogelijkheid om een opleiding of een bijkomende opleiding te volgen in de domeinen van de oncologie ».

De restrictieve data die werden toegevoegd aan het advies van de NRV, zowel voor het volgen van een opleiding als voor het verwerven van meer ervaring houden geen rekening met de zin van deze maatregelen.

We stellen dan ook voor om deze te schrappen. Immers:

1. de aanvangsdatum van de beroepservaring verplicht de verpleegkundigen die de bijzondere beroepstitel van verpleegkundige gespecialiseerd in de oncologie willen behalen, om 2 jaar voltijds equivalent te hebben gewerkt in een dienst oncologie gedurende de 5 jaar die voorafgaan aan de einddatum van de overgangsperiode. Deze datum verhindert dat verpleegkundigen die bijvoorbeeld deeltijds zouden werken en wegens zwangerschap werden verwijderd, de bijzondere beroepstitel kunnen behalen.

CONSEIL NATIONAL DE L'ART INFIRMIER	NATIONALE RAAD VOOR VERPLEEGKUNDE	
<i>Avis du CNAI concernant une adaptation de l'arrêté ministérielle du 28 janvier 2009.</i>	<i>Advies van de NRV betreffende een aanpassing van het ministerieel besluit van 28 januari 2009.</i>	
C.N.A.I./2009/AVIS-6	30/03/2009	N.R.V./2009/ADVIES-6

2. la date marquant le début de la formation empêche la reconnaissance de formations antérieures pour des personnes qui n'ont pas attendu d'être obligées de suivre une formation complémentaire pour le faire.

Ceci nous apparaît comme un très mauvais message à la profession : « Attendez que tous les titres professionnels particuliers ou qualifications professionnelles particulières soient publiés pour commencer à vous former au risque que les formations entreprises avant la publication des arrêtés, ne soient pas valorisées ».

Pour veiller à la qualité des formations suivies, nous pouvons compléter l'arrêté ministériel, par l'obligation pour les 2/3, au minimum, des heures de formation, d'être des formations structurées.

Nous attirons votre attention aussi sur le fait que retarder la publication des titres professionnels particuliers et qualifications professionnelles particulières, entraînera au cours du temps de plus en plus de difficultés. Il est urgent de publier tous les titres professionnels particuliers et qualifications professionnelles particulières qui ont déjà fait l'objet d'un avis du CNAI et tous ceux qui vont en faire l'objet prochainement.

A une époque où il est recommandé de poursuivre des formations tout au long de sa carrière professionnelle, où le livre vert relatif au personnel de santé en Europe de la Commission des Communautés Européennes (10-12-2008, 725 final) recommande de favoriser cette formation, nous ne comprenons pas ces limites.

Ce même livre vert recommande de tout faire pour maintenir au travail les infirmiers plus âgés. N'est-ce pas discriminatoire et décourageant de se voir refuser un titre parce que la formation effectuée en son temps, serait trop ancienne, d'autant plus si la personne a continué à suivre des formations pour maintenir ses compétences ?

2. de datum die het begin van de opleiding aangeeft verhindert de erkenning van vroegere opleidingen gevolgd door zij die niet hebben gewacht op de verplichting om een bijkomende opleiding te volgen.

Dit lijkt ons een zeer foutieve boodschap aan het beroep: « wacht tot alle bijzondere beroepstitels of bijzondere beroepsbekwaamheden gepubliceerd zijn om opleidingen te volgen op gevaar af dat deze opleidingen, die nochtans absoluut noodzakelijk zijn voor de zorgkwaliteit, niet zullen worden gevaloriseerd ».

Om toe te zien op de kwaliteit van de gevolgde opleidingen zouden wij in het ministerieel besluit de verplichting kunnen inlassen dat minstens 2/3de van de opleidingsuren gestructureerde opleidingen moeten zijn.

Wij vestigen uw aandacht ook op het feit dat het uitstellen van de publicatie van de bijzondere beroepstitels en bijzondere beroepsbekwaamheden met de tijd voor meer en meer problemen zal zorgen. Alle bijzondere beroepstitels en bijzondere beroepsbekwaamheden waarover de NRV een advies heeft geformuleerd of dit eerlang zal doen moeten dringend worden gepubliceerd.

In een tijd waarin het aanbevolen is om gedurende zijn ganse loopbaan verdere opleidingen te volgen, waarin het groenboek over de gezondheidswerkers in Europa van de Europese commissie (10-12-2008, 725 final) aanbeveelt om deze opleiding aan te moedigen, begrijpen wij het opleggen van deze restricties niet.

In ditzelfde groenboek wordt aangeraden om er alles aan te doen om oudere verpleegkundigen aan het werk te houden. Is het niet discriminerend en ontmoedigend om een titel geweigerd te worden omdat de indertijd gevolgde opleiding te verouderd zou zijn, des te meer indien de betrokkene verder opleidingen heeft gevolgd om zijn/haar kennis op peil te houden.

CONSEIL NATIONAL DE L'ART INFIRMIER	NATIONALE RAAD VOOR VERPLEEGKUNDE	
<i>Avis du CNAI concernant une adaptation de l'arrêté ministérielle du 28 janvier 2009.</i>	<i>Advies van de NRV betreffende een aanpassing van het ministerieel besluit van 28 januari 2009.</i>	
C.N.A.I./2009/AVIS-6	30/03/2009	N.R.V./2009/ADVIES-6

Enfin, nous vous demandons instamment de bien vouloir avertir le CNAI lorsque vous souhaitez ne pas suivre un de ses avis officiels. En effet, ces avis sont mûrement réfléchis, ils s'efforcent de reprendre les souhaits d'un maximum de professionnels tout en tenant compte de la qualité du service infirmier à la population.

Nous vous prions d'agréer, Madame la Ministre, l'expression de toute notre considération,

Tot slot, vragen wij u met aandrang om de NRV te verwittigen wanneer u een van zijn officiële adviezen niet wenst te volgen. Over deze adviezen werd immers rijpelijk nagedacht en er wordt naar gestreefd om zo goed mogelijk rekening te houden met de wensen van de beroepsmensen uit de sector, waarbij ook rekening wordt gehouden met de kwaliteit van de verpleegkundige zorgverlening ten dienste van de bevolking.

Met de meeste hoogachting,

AM Gérard-Solé,

*Présidente du Conseil
national de l'art infirmier.*

*Voorzitster van de Nationale
Raad voor Verpleegkunde.*

C.N.A.I./2009/AVIS-6

N.R.V./2009/ADVIES-6

Annexe

Bijlage

30/03/2009

Annexe a l'avis du Conseil national de l'art infirmier à la demande d'avis au Conseil national de l'art infirmier concernant une adaptation de l'arrêté ministérielle du 28 janvier 2009 fixant les critères d'agrément autorisant les praticiens de l'art infirmier à porter le titre professionnel particulier d'infirmier spécialisé en oncologie.

Bijlage bij het advies van de Nationale Raad voor Verpleegkunde op de vraag om advies aan de Nationale Raad voor Verpleegkunde betreffende een aanpassing van het ministerieel besluit van 28 januari 2009 tot vaststelling van de criteria voor erkenning waarbij de beoefenaars van de verpleegkunde gemachtigd worden de bijzondere beroepstitel te dragen van verpleegkundige gespecialiseerd in de oncologie.

CONSEIL NATIONAL DE L'ART INFIRMIER	NATIONALE RAAD VOOR VERPLEEGKUNDE	
<i>Annexe a l'avis du CNAI concernant une adaptation de l'arrêté ministérielle du 28 janvier 2009.</i>	<i>Bijlage bij het advies van de NRV betreffende een aanpassing van het ministerieel besluit van 28 januari 2009.</i>	
C.N.A.I./2009/AVIS-6	30/03/2009	N.R.V./2009/ADVIES-6

Le Conseil national de l'art infirmier a déterminé que la terminologie utilisée dans le programme de soins de base en oncologie et le programme de soins d'oncologie ne correspond pas toujours à celle de l'arrêté ministériel du 28 janvier 2009 fixant les critères d'agrément autorisant les praticiens de l'art infirmier à porter le titre professionnel particulier d'infirmier spécialisé en oncologie.

Les différences dans la terminologie utilisée sont reflétées ci-après par programme de soins.

1/. L'arrêté royal du 21 mars 2003 fixant les normes auxquelles le programme de soins de base en oncologie et le programme de soins d'oncologie doivent répondre pour être agréés dispose dans son article 4 (l'encadrement infirmier requis pour le programme de soins en oncologie de base) que:

“ ... La chimiothérapie est administrée uniquement sous la surveillance d'infirmiers qui sont agréés comme infirmiers en oncologie ou qui suivent une formation afin d'obtenir cette qualification professionnelle particulière ou qui ont cinq ans d'expérience au moins dans la dispensation de soins aux patients souffrant d'affections oncologiques. ...”

2/. L'article 17 de l'arrêté royal du 21 mars 2003 (l'encadrement infirmier requis pour le programme de soins d'oncologie) dispose notamment que:

“ ... La chimiothérapie est uniquement administrée par des infirmiers agréés pour la qualification professionnelle particulière en oncologie ou suivant une formation afin de l'obtenir ou ayant cinq ans d'expérience au moins dans la dispensation de soins aux patients atteints d'affections oncologiques. ...”

De Nationale Raad voor Verpleegkunde heeft vastgesteld dat de gebruikte terminologie in het zorgprogramma voor oncologische basiszorg en het zorgprogramma voor oncologie niet altijd overeenstemt met deze van het ministerieel besluit van 28 januari 2009 tot vaststelling van de criteria voor erkenning waarbij de beoefenaars van de verpleegkunde gemachtigd worden de bijzondere beroepstitel te dragen van verpleegkundige gespecialiseerd in de oncologie.

De verschillen in de gebruikte terminologie worden hierna per zorgprogramma weergegeven.

1/. Het koninklijk besluit van 21 maart 2003 houdende vaststelling van de normen waaraan het zorgprogramma voor oncologische basiszorg en het zorgprogramma voor oncologie moeten voldoen om te worden erkend, bepaalt in zijn artikel 4 (de vereiste verpleegkundige omkadering voor het zorgprogramma voor oncologische basiszorg) het volgende:

“... De toediening van chemotherapie gebeurt uitsluitend onder toezicht van verpleegkundigen die erkend zijn voor of in opleiding zijn voor de bijzondere beroepsbekwaamheid van verpleegkundige in de oncologie of die ten minste vijf jaar ervaring hebben in de verzorging van patiënten met oncologische aandoeningen. ...”

2/. In artikel 17 van het koninklijk besluit van 21 maart 2003 (de vereiste verpleegkundige omkadering voor het zorgprogramma voor oncologie) wordt o.a. het volgende bepaald:

“ ... De toediening van chemotherapie gebeurt uitsluitend door verpleegkundigen die erkend zijn voor of in opleiding zijn voor de bijzondere beroepsbekwaamheid van verpleegkundige in de oncologie of die ten minste vijf jaar ervaring hebben in de verzorging van patiënten met oncologische aandoeningen. ...”

CONSEIL NATIONAL DE L'ART INFIRMIER	NATIONALE RAAD VOOR VERPLEEGKUNDE	
<i>Annexe a l'avis du CNAI concernant une adaptation de l'arrêté ministérielle du 28 janvier 2009.</i>	<i>Bijlage bij het advies van de NRV betreffende een aanpassing van het ministerieel besluit van 28 januari 2009.</i>	
C.N.A.I./2009/AVIS-6	30/03/2009	N.R.V./2009/ADVIES-6

3/. L'arrêté royal du 26 avril 2007 fixant les normes auxquelles le programme de soins oncologiques spécialisé pour le cancer du sein doit satisfaire pour être agréé prévoit notamment dans son article 6 (les soins infirmiers requis) que:

“...Les soins infirmiers aux patients atteints d'un cancer du sein doivent être coordonnés par un praticien de l'art infirmier, soit porteur du titre professionnel particulier en oncologie, soit en formation pour acquérir ce titre professionnel, soit ayant à la date de l'entrée en vigueur du présent arrêté au moins cinq ans d'expérience et une expertise dans les soins intégrés de tels patients ...”

3/. Het koninklijk besluit van 26 april 2007 houdende vaststelling van de normen waaraan het gespecialiseerd oncologisch zorgprogramma voor borstkanker moet voldoen om te worden erkend, bepaalt o.a. in zijn artikel 6 (de vereiste verpleegkundige omkadering) het volgende:

“... De verpleegkundige verzorging van patiënten met borstkanker dient te worden gecoördineerd door een beoefenaar van de verpleegkunde, hetzij houder van de beroepstitel in de oncologie, hetzij in opleiding om deze beroepstitel te behalen, hetzij die op de datum van inwerkingtreding van dit besluit een ervaring van ten minste vijf jaar en een deskundigheid heeft in de integrale verzorging van dergelijke patiënten. ...”

AM Gérard-Solé,

*Présidente du Conseil
national de l'art infirmier.*

*Voorzitster van de Nationale
Raad voor Verpleegkunde.*